

YHDEKSÄNNEN LUOKAN ETIIKAN KOKEEN OHJEITA - KOKEESSA ON ENSIN KÄSITTEITÄ JA PIKKUKYSYMYKSIÄ, SITTEN SOVELTAVA ESSEE

A. Yhdeksännen luokan etiikan kokeessa kysytään ensin KÄSITTEITÄ JA PIKKUKYSYMYKSIÄ: sivun verran käsitteiden selittämistä ja/tai käsite-yhdistelytehtävä tai pikkukysymyksiä. Koealueen keskeiset käsitteet kerrotaan oppilaille etukäteen.

B. Toiseksi kokeessa on SOVELTAVA ESSEE:

Esimerkki soveltavasta esseestä: "Kuolemanrangaistus - analysoi ja pohdi kuolemanrangaistuksen hyväksyttävyyttä eri eettisistä lähtökohdista ja näkökulmista".

Jos oppilaan vastaus on lyhyt, kuten "Rikolliset hirtteen" tai "Teloittakaa raiskaajat ja tappajat", niin ei sillä vielä paljon pisteitä saada.

Mutta jos esimerkiksi oppilas esseessään aluksi esittelee asiaan liittyviä lähtökohtia (meillä näitä lähtökohtia ovat olleet esimerkiksi kristinuskon ja satanismi) ja esittelee niiden näkemyksiä kuolemanrangaistukseen:

- kristinuskossa "älä tapa" ja lähimmäisenrakkauden periaate → ei kuolemanrangaistusta
- satanismissa koston periaate → ehkä kuolemanrangaistus

Sitten oppilas voi lähestyä asiaa eri näkökulmista:

- rikollisen näkökulma
- rikollisen läheisten ja omaisten näkökulma
- rikoksen uhrin näkökulma
- rikoksen uhrin läheisten ja omaisten näkökulma
- tuomarin näkökulma
- kuolemantuomion täytäntöönpanijoiden (teloittajien) näkökulma
- yhteiskunnan näkökulma – yhteiskunnan etu

Oppilas esittelee asiaa eri näkökulmista eli kertoo kuolemanrangaistuksen hyviä ja huonoja puolia eri näkökulmista.

Yksi keskeinen ongelma tässä asiassa on tietysti rangaistuksen lopullisuus: jos tuomittu onkin syytön, ei häntä voi enää vapauttaa, jos hänet on jo teloitettu.

Ja lopuksi esseen kirjoittaja tietenkin esittelee oman perustellun mielipiteensä asiaan.

Nyt alkaa pisteitä tulla paljon. Eli tällainen olisi siis hyvän ja jopa erinomaisen soveltavan eettisen esseen rakenne.

(Huomaa: olen ottanut tähän esimerkiksi kuolemanrangaistuksen, koska sitä ei tule kokeeseen)